

KONKURS HISTORYCZNY DLA KLAS IV-VIII UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP REJONOWY 2024/2025

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA ZADAŃ

Należy uznawać w zadaniach otwartych wszystkie merytorycznie poprawne odpowiedzi i uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.

1.1.	A	1 p.
1.2.	B	1 p.
1.3.	B	1 p.
2.	PRZYKŁADOWE WYJAŚNIENIE: Przyjęta przez Rzymian religia chrześcijańska w pierwszym okresie zalecała odcięcie się od pogańskiego dorobku kultury antycznej, co prowadziło do spadku zainteresowania jej dziełami filozoficznymi i naukowymi.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
3.	1. myto 2. jarmark	1 p. (za dwie poprawne odpowiedzi)
4.1.	mieszczaństwo / stan mieszczański	1 p.
4.2.	A PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W tekście jako <i>najgorsi ze wszystkich</i> zostali określani garbarze, czyli rzemieślnicy zajmujący się wyprawianiem skór, których przedstawiciel przy pracy nad skórą zwierzęcą został przedstawiony na ilustracji A.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
5.1.	A	1 p.
5.2.	D	1 p.
5.3.	C	1 p.
6.1.	B PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Na ilustracji przedstawiono plan bitwy pod Płowcami, co można poznać po oznaczonym tam trakcie do Brześcia Kujawskiego. Bitwa ta miała miejsce za panowania Władysława Łokietka, którego podobiznę przedstawiono na ilustracji B.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
6.2.	D	1 p.
7.	A PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W tekście mowa o budowlę z 1603 roku o monumentalnej fasadzie przypominającej Bazylikę św. Piotra, co pozwala stwierdzić, że to budowla w stylu barokowym. Cechy takie, a także – wspomniane w tekście – kolumny i pilastry zagęszczające się w środkowej części fasady, widać wyraźnie na ilustracji A.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
8.1.	1. F 2. F 3. P	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
8.2.	stosunki społeczne PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W cytowanym fragmencie autor krytykuje panującą w Polsce szlachecką tolerancję religijną oraz ucisk chłopów przez szlachtę.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)

Konkurs historyczny 2024/2025. Etap rejonowy

	Krytyka dotyczy zatem stosunków społecznych tj. relacji między wielkimi grupami ludzi (różne wyznania, różne stany), a nie ustroju politycznego (systemu władzy w państwie).	
9.1.	1. P 2. F 3. P	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
9.2.	PRZYKŁADOWE WYJAŚNIENIE: Wygłaszający przemówienie król Jan Kazimierz (Waza) odnosił się zacytowanymi słowami do niekorzystanych dla Polski wydarzeń z okresu swego panowania takich jak np.: - powstanie kozackie (Chmielnickiego); - zajęcie wschodniej części Rzeczypospolitej przez Rosję; - potop szwedzki.	2 p. (za odpowiedź zawierającą wyjaśnienie z odwołaniem się do dwóch wydarzeń) 1 p. (za odpowiedź zawierającą wyjaśnienie z odwołaniem się do jednego wydarzenia)
10.1.	Nie PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Przedstawiony na ilustracji order to Order Orła Białego ustanowiony w czasach saskich. Natomiast tekst dotyczy ustanowienia przez króla Stanisława Augusta (Poniatowskiego) Orderu Virtuti Militari na pamiątkę zwycięstwa wspomnianego w tekście księcia Józefa Poniatowskiego pod Zieleńcami.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
10.2.	(konfederacja) targowicka	1 p.
11.1.	C	1 p.
11.2.	A	1 p.
12.1.	1. F 2. P 3. F	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
12.2.	1. burżuazja 2. Jerzy Waszyngton / George Washington	2 p. (za odpowiedź zawierającą nazwę grupy oraz imię i nazwisko) 1 p. (za odpowiedź zawierającą nazwę grupy lub imię i nazwisko)
13.	II PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: 1. Zgodnie z tym, co napisano w tekście, na mapie widać, że Austria zabrała w tym rozbiórce południową część Polski (przyszłą Galicję) aż po linię Wisły. 2. Zgodnie z tym, co napisano w tekście, na mapie widać, że Prusy zabrały w tym rozbiórce Warmię i Prusy Królewskie (czyli Pomorze) bez Gdańska, który pozostaje w rękach polskich. 3. Zgodnie z tym, co napisano w tekście, na mapie widać, że Rosja zabrała w tym rozbiórce ziemie położone na północnym wschodzie Rzeczypospolitej tj. za rzeką Dźwiną.	2 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe argumenty) 1 p. (za odpowiedź zawierającą jeden prawidłowy argument)
14.1.	B PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Ilustracja B przedstawia kartę tytułową <i>Ustawy rządowej</i> z 1791 roku, czyli Konstytucji 3 Maja. Cytowany tekst pochodzi właśnie z tej konstytucji, ponieważ mowa w nim o elektorze saskim jako przyszłym królu Polski oraz o elekcji króla, co byłoby niemożliwe w konstytucji z 1815 roku, a więc nadanej przez cara z dynastii Romanowów.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)

14.2.	B2	1 p.
15.1.	C	1 p.
15.2.	D	1 p.
15.3.	1. F 2. P 3. P	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
16.1.	B	1 p.
16.2.	B PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W tekście mowa o początkach rozwoju przemysłu w Polsce, co miało miejsce w czasach Królestwa Kongresowego, którego monetę (z godłem w postaci orła polskiego wpisanego w dwugłowego orła rosyjskiego i datą 1817) oznaczono literą B. Tymczasem moneta A pochodzi z czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego (jego herb rodzinny, Ciołek, umieszczony w godle państwowym oraz data 1795).	2 p. (za odpowiedź zawierającą poprawne uzasadnienie w odniesieniu do tekstu i do elementów obu monet. 1p. (za odpowiedź zawierającą poprawne uzasadnienie w odniesieniu do tekstu i do jednej z monet.
17.1.	1. P 2. F 3. F	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
17.2.	(James) Watt	1 p.
18.1.	1. F 2. P 3. F	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
18.2.	(Aleksander) Wielopolski	1 p.
18.3.	tak PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: W Tekście I mowa o powstaniu styczniowym, co można poznać po wzmiance o <i>prawie poborowym</i> (czyli brance). Tego samego powstania dotyczy Tekst II, w którym mowa m.in. o przegranej przez Rosję wojnie krymskiej oraz o stronnictwie Czerwonych.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
19.1.	PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: 1. Można sądzić, że ilustracji dotyczy prób kolonizacji Chin, ponieważ widzimy na niej ubranego w tradycyjny strój Chińczyka, który bezsilnie protestuje przeciwko naradzie wielkich mocarstw, które dzielą między siebie tort symbolizujący zapewne Chiny. 2. Wydarzenia te musiały mieć miejsce na przełomie XIX i XX wieku, ponieważ na ilustracji widzimy związane z tym okresem postacie, takie jak: królowa brytyjska Wiktoria (panująca przez większość XIX i do początków XX wieku), cesarz zjednoczonych w 1871 roku Niemiec, car Rosji Mikołaj II (rządzący np. okresie rewolucji 1905 r.) czy Marianna, symbolizująca Republikę Francuską powstałą po klęsce Cesarstwa w 1870 roku,	2 p. (za odpowiedź zawierającą dwa poprawne uzasadnienia) 1 p. (za odpowiedź zawierającą jedno poprawne uzasadnienie)
19.2.	Austria i Włochy	1 p.
19.3.	TRÓJPOROZUMIENIE PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE:	1 p.

Konkurs historyczny 2024/2025. Etap rejonowy

	Trójp porozumienie, inaczej Ententa, to sojusz francusko-rosyjsko-brytyjski. Zacytowany w tekście traktat francusko-rosyjski o wzajemnej pomocy w razie ataku stanowi zatem (wczesny) etap kształtowania się sojuszu zwanego Trójp porozumieniem.	(za całkowite spełnienie warunków polecenia)
20.1.	tak PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Tablica upamiętnia osoby, które zginęły z rąk <i>moskiewskich siepaczy</i> , tj. policji lub wojska rosyjskiego, w czasie rewolucji 1905 r. O tej samej rewolucji mowa w tekście, co można poznać po odniesieniach do jej wystąpienia równocześnie w Rosji i w Polsce (Kongresówce) oraz jej wygaśnięciu po obietnicach ustępstw złożonych przez cara.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
20.2.	1. P 2. P 3. F	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
21.1.	Plan Schlieffena	1 p.
21.2.	B PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Opisany w tekście plan dotyczył początkowej fazy I wojny światowej. Próba jego realizacji doprowadziła do nieudanej dla Niemców bitwy na przedpolach Paryża (bitwa nad Marną), którą zilustrowano na mapie B. Tymczasem mapa A dotyczy bitwy pod Verdun, która rozegrała się na późniejszym etapie wojny (1916 r.) bez związku z pierwotnymi planami niemieckiego dowództwa.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
22.1.	A PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Wymowę antyniemiecką posiada ilustracja A, na której ukazano wyraźnie dumnych z siebie niemieckich dowódców (w charakterystycznych hełmach tzw. pikielhaubach) zadowolonych z rezultatów swych działań, podczas gdy ich samoloty bombardują bezbronne cele cywilne oznaczone znakiem czerwonego krzyża. Plakat zarzuca zatem Niemcom okrucieństwo i powodowanie cierpienia niewinnych ludzi, a zatem posiada wymowę antyniemiecką. Tymczasem plakat B stanowi pochwałę heroizmu niemieckiego żołnierza (tarcza w kolorach ówczesnej niemieckiej flagi) ukazanego jako nieustraszonego rycerza, który nie bacząc na strzały wroga dzielnie trwa na posterunku.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
22.2.	D	1 p.
23.1.	A PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Żołnierz oznaczony literą A ma na sobie mundur charakterystyczny dla Legionów Polskich, a więc jednej z formacji, których walki ukazano na mapie. Natomiast żołnierz oznaczony literą B ma na sobie mundur Armii Błękitnej generała Hallera walczącej u boku armii francuskiej na froncie zachodnim, a więc poza obszarem ukazanym na mapie.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
23.2.	1. P 2. P 3. P	2 p. (za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania) 1 p. (za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania)
Łącznie:		60 PUNKTÓW